

Vervolgens had ik 's middags een afspraak met de accountant van Marinus in Zug. Die stelde mijn identiteit vast, vroeg nog van alles over hoe het in elkaar zat en ik bevestigde gewoon dat er al contacten waren. Ik gaf de brief af en reed rustig genietend van de mooie omgeving terug naar Zürich. Ik vloog weer naar Schiphol en ging naar huis.

Later hoorde ik van Marinus dat het was gelukt. Ik heb nooit iets gehad van Marinus, terwijl hij hier toch veel belang bij had. Achteraf gelukkig maar. Had ik geweten wat ik weet, nu ik dit schrijf, zou ik nooit hebben meegewerkt hieraan. Zelfs de vliegticket werd mij later nog als oplichting aangerekend. Die was Marinus allang weer vergeten en moest ik nog verantwoorden voor de rechter. Maar ik loop op de zaken vooruit.

Zo stond ik ook een keer even te praten met iemand van de Belastingdienst die het plotseling had over mijn wereldreis met Marinus naar Azië.

'Dat moet een leuke reis geweest zijn, zo langs al die landen. Ik begrijp dat dat was om de exportmogelijkheden te verkennen?' vroeg hij.

'Ja', antwoordde ik naar waarheid, want het was inderdaad geweest om de exportmogelijkheden te verkennen. Alleen was ik niet mee geweest, maar zijn vrouw Hennie Smedema, die in de boekhouding ook als H. Smedema stond. Ik liep maar gauw weg, voordat hij dieper op de zaak in zou gaan. Ik had daar verder niets mee te maken tenslotte, het was allemaal door Marinus bekokstoofd en ik hoorde het pas toen de controleur er was. Hij zal wel meer geboekt hebben op mijn naam, terwijl zijn vrouw meeging.

4 DUITSLAND

NOOIT EEN BRIEF GELEZEN

1983 - GGZ DRACHTEN

Op een dag is er bij de post een brief die duidelijk in de brievenbus in gestopt. Niet een postzegel dus. Ik maak hem open en het is een handgeschreven brief van net iets meer dan een pagina.

Als ik het lees begrijp ik er niets van. Het gaat over ons, dat Wies en ik allemaal vreselijke dingen zouden zijn overkomen, die we ons niet herrineren. Er zou iets met ons geheugen aan de hand zijn. Wat al nooit kan kloppen, want mijn geheugen is juist uitstekend. Psychiaters zijn betrokken en nog veel meer. Ik moet naar GGZ komen en daar om mijn file vragen, dan zal ik het zelf kunnen zien. Het gaat ook over onze kinderen die niet van mij zouden zijn. Maar steeds als ik het lees, kom ik niet verder. Net alsof een onzichtbare kracht me tegenhoud. Alsof je brein stilstaat.

Wies leest het ook en stelt dat het om een gek moet gaan. Dat kan allemaal niet waar zijn. Ze is nooit vreemd geweest en dus is het onzin. Met psychiaters heeft ze nooit iets gehad, wat zou ze daar moeten doen? Ze wil de brief wegdoen, maar aan het eind geeft de anonieme schrijver nog aan, dat we als we het niet begrijpen, de brief zodanig moeten bewaren, dat hij later weer is terug te vinden. Ik berg hem dus op bij mijn speciale belangrijke correspondentie.

Maar als later schoonzus Klazien eens bij ons is, begint Wies over die brief en wil Klazien die zien. Ze loopt met me mee en als ik hem uit de map haal en ze hem ziet, zegt ze tot mijn verbazing 'dat mag helemaal niet.'

'Wat mag helemaal niet' vraag ik wat achterdochtig, want het lijkt alsof Klazien hier dus meer van weet. Hoezo mag dat niet, van wie zou dat niet mogen dan, bedacht ik.

'Nee, niets, wie schrijft er nou zo'n gekke brief. Dat mens is gek. Mag ik die brief mee, ik wil hem thuis nog eens goed lezen.

Ik twijfel, maar kan ook geen reden bedenken om Klazien niet te vertrouwen, dus geef hem mee met het verzoek hem een volgende keer weer aan mij terug te geven. Dat zou ze natuurlijk doen zo beloofde ze.

Maar de brief is helaas nooit terug gezien. Gelukkig herrinerde ik me deze zaak vele jaren later nog wel. Het was te vreemd om te vergeten.

Marinus werd intussen steeds moeilijker en hij ontsloeg broer Ruud, die een eigen bedrijf begon. Hij was plotseling ook boos op mij, maar gaf niet aan waar er aan de hand was. Hij nam een nieuwe vertegenwoordiger aan, maar die kon hij lange na niet tippen aan de kwaliteiten van Ruud en de omzet liep dus stuk terug.

Marinus was gewoon te egocentrisch en gunde een ander niets, hij was de grote man en had alles te vertellen. De rest moest maar luisteren en doen wat hij zei. Informatie en betrokkenheid was er niet bij, dat ging ons niets aan. Feitelijk had regentast, hoewel hij ook weer erg joviaal kon zijn. Dat zie je vaker bij bedrijven waar het de oorspronkelijke ondernemer over de schoenen loopt en het hem dan bij de handen afbreekt en alles fout loopt. Marinus had nu eenmaal geen enkele opleiding en had niet eens door wat anderen bijdroegen aan zijn bedrijf. Er was er maar één en dat was Marinus, hoewel ik ooit één keer wat geld heb gehad. Hij kwam terug uit Zwitserland en gaf mij toen 3000 gulden, wat ik aan mijn lieve Wiesje gaf, die het in een kastje wegstopte en er leuke dingen voor ons mee deed.

Dus roelde ik wel aan dat hij het dan maar alleen moest opknappen, maar het werk was leuk en er viel veel geld te verdienen.

Dus maakte ik een plan om in Duitsland een verkoopkantoor te openen en daar dan de leiding over te nemen. Dan konden we toch blijven samenwerken, terwijl hij het in Nederland helemaal zelf mocht doen. Marinus wilde dat wel, onder de voorwaarde dat hij dan 50% van de aandelen zou krijgen. Zo zat hij in elkaar, van alles moest hij zijn deel hebben. Stel je voor dat het een succes werd dan stond hij er naast. Dat kon natuurlijk niet.

Dus vooruit, hij kreeg 50% van de aandelen, dan was hij ook betrokken. En we investeerden natuurlijk ook samen, ieder 50.000 gulden. Later zou er meer geld nodig zijn, wilde het levensvatbaar zijn, had ik uitgerekend. Groei moest wel gefinancierd worden.

Ik wilde dat wel grazig op papier hebben, zei ik tegen Marinus, anders zat ik later met de gebakken peren. Maar dat vond hij onzin.

'We zijn familie. Denk je nou echt dat ik je in de steek zou laten, het is ook mijn bedrijf', zei hij joviaal.

Dat kwam later dan wel, hij had er inderdaad geen belang bij om het bedrijf te laten gaan en zeker niet als het goed liep, dacht ik toen nog in mijn onschuld. Wies en ik moesten ons deel van 50.000 lenen, maar dat was gelukkig geen probleem bij mijn bank. We hadden nog altijd keurig aan onze verplichtingen voldaan.

Ik zocht in Duitsland eerst een goede toekomstige directeur, want ik wist dat je in Duitsland niet als Nederlander moest zijn. Dat werd toch niet gepikt, daarvoor zijn ze veel te chauvinistisch en het zou slechte omzetcijfers geven. Omgekeerd werkte dat in Nederland immers ook niet. Ik wilde daar de zaak opzetten en zo nu en daar zijn. Leiding geven wilde ik alleen voor zover dat nodig was, maar ik wilde me vooral bezighouden met de strategie, de organisatie en de grotere orders binnenhalen natuurlijk, waar ik goed in was. Dat kon dan redelijk goed vanuit Nederland.

Ik zette een advertentie in het blad Vertreter en uit de binnengekomen sollicitaties zocht ik Klaus Maurers uit.

Het verliep eerst moeizaam natuurlijk, we moesten eerst bekendheid opbouwen, maar na een aanloopperiode van een jaar kwam plotseling de loop er in. Dat gaf wel weer geldproblemen, want de debiteuren moesten wel gefinancierd worden. De overheadkosten met mezelf op de loonlijst om mij er in Nederland af te halen, waren eigenlijk te hoog voor het begin. Dus we sloten het eerste jaar af met een dik aanloopverlies.

Helaas had ik niet schriftelijk vastgelegd dat er meer geld nodig was, want Marinus weigerde om meer te investeren, terwijl ik wel wilde, maar het dan ook niet kon doen. Hij wilde de 50% van de aandelen houden en zou wel leverancierskrediet verlenen. Dus moest ik nog maar even wachten en kijken hoe het ging. Achteraf was dat een fout van mij, want ik had geld tegoed van het bedrijf, in de vorm van salaris en had dat dus direct in aandelen moeten omzetten. Dan had ik later de meerderheid gehad. Maar als broers vertrouwt je elkaar en dus leende ik meer geld aan het bedrijf en Marinus ook via leverancierskrediet.

Het moederbedrijf in Nederland maakte erg veel fouten, net als altijd al overigens. Dat kostte heel veel geld, omdat alles weer terug moest en opnieuw gemaakt en soms ook opnieuw geplaatst moest worden. Dat was mijn broer Ruud ook altijd al een doorn in het oog geweest. We hadden altijd veel ellende met opdrachtgevers hierover.

Voor de leveringen naar Duitsland werd later zelfs verwacht dat ik alles ging controleren bij Euro-Routing en het pas na goedkeuring meenam naar Duitsland. Dat was voor hen mooi gemakkelijk, ze konden dan de controle geheel overslaan en dus hield ik daar uiteindelijk mee op. Ik zat daar urenlang alles te controleren, terwijl de prijzen voor de goederen plotseling veel hoger werden. Het kostte veel meer dan oorspronkelijk gedacht, zo zei Marinus. Het was gewoon diefstal en chantage natuurlijk, maar door zijn leverancierskrediet kon ik niet al te boos worden. Ik had mezelf al in een duivels dilemma gemanoeuvreerd.

[illegible]

Martinus was zo hetscheitstijg dat de Westersche joden hoorden dat hij de hof inwonde
 en de koning er ook nog bij wilde hebben want zijn landstijf;
 Wel mochten alleen in Duitsland werken en leefden niet in het buitenland
 kunnen. Daar was namelijk de grote winst en die wilde hij alleen van zich
 hebben. Dat hij daarmee ook moest mislappen, had hij niet durven.
 Immiddeels had Martinus een monsterhuis van twaalf mueter, wandelpaas met
 waterreizen en met allen strepen en stroom. Verder had hij twee hokken in Zamenland
 gekocht van het geel dat hij daar uit de zaak kon nemen. De mueter stond een
 minnende naar buitenlandse bankrekeningen van de Andalosen. Hij deed dat
 blijken wel wat voor Martinus van de wilskeide hangen. Hij vertelde dat de
 wona over hie alom hij dat allemaal aanpakke, maar ik kreeg de details niet te
 horen. Hij had ook nog een huze villa in Moraira in Spanje bouwen.
 Hij had vroeger de aandelen van pa gekregen, omdat hij niet kon leren en hij ja
 moest helpen. Maar hij had er al gauw voor gezorgd dat hij de aandelen kreeg en
 kon aflossen uit de winst. Hij kreeg het dus eigenlijk gratis, heel alom, hoewel hij
 wel degelijk goed werk leverde. Hij was erg ondernemend en verstandig liet die
 lekenlijk ook wel weer zelf. Dat een ander niet in die winst deelde, kon hem niet
 schelen. Eigen schuld, dikke bult, vond hij. Dan moest je maar zelf een bedrijf
 beginnen. Maar zodra ik dat in Duitsland samen met hem deed, was het weer
 niet voldoende en moest hij heel Duitsland eigenlijk toch ook maar hebben.

Het ging steeds beter in Duitsland, hoewel voor de financiering van het steeds

[illegible]

1989 - THE HUNDRED BEST MOVIES EVER

[illegible]

Die deutsche Nation hat die große Ehre, die Kaiserin Elisabeth zu empfangen. Sie ist eine der besten Frauen der Welt, die die Menschheit liebt und die Gerechtigkeit liebt. Sie ist eine der besten Frauen der Welt, die die Menschheit liebt und die Gerechtigkeit liebt. Sie ist eine der besten Frauen der Welt, die die Menschheit liebt und die Gerechtigkeit liebt.

Later bleekten we een idioot uit en we bleken veel goedkoper te zijn, ongeveer 200%. Bovendien konden we veel sneller leveren als vroeger alles goed was. Het meest jammer kwam om het contract te ondertekenen en het verder rond te maken. Het was niet in Nederland, dus ging Klaus heen, maar kwam weerland terug.

Hij was er op de afgesproken tijd geweest, maar had ruim anderhalf uur moeten wachten. Het was iets tussen gekommen, want dat later wel een keer gemaakt werden, maar hij vond dat als Bulter maar vreemd. Soms dus is in Duitsland niet, dat is heel onbegrijpelijk. Hij dacht dat het misschien met typer was gedaan. Omdat ze een heel harden aan Bulter.

Het was later toch goed gekomen en we konden waarschijnlijk wel leveren, maar ze wilden eerst mij nog spreken:

We kregen een screeningformulier toegezonden met veel vragen over het personeel en de eigenaren van het bedrijf. Ik vulde het formulier in en zond het retour.

Wat later kreeg ik iemand van de Intelligence van het General Army Hospital aan de lijn, die me wat vragen moest stellen in verband met de screening voor de levering van de bewegwijzering. Ze leverden alleen aan bedrijven die aan bepaalde voorwaarden voldeden.

'Ik zie hier dat u in Utrecht hebt gewoond', was de eerste vreemde vraag in het Engels al, want hoe konden zij dat nou weten? Ik was direct stomverbaasd en geschrokken over hoeveel die mensen van mij wisten.

'Nee, ik woonde in Dordrecht toen, maar mijn vriendin woonde in Utrecht, dus ik was daar wel veel, we waren erg verliefd.'

'Ik zie hier toch dat u in Utrecht gewoond hebt en dat er iets vreemds en slechts gebeurd is daar. Wat weet u daarvan?'

'Nee, ik was daar wel veel, maar stond daar niet officieel ingeschreven. Ik stond in Dordrecht ingeschreven, omdat ik daar studeerde.'

'Volgens de informatie in dit document was u samen met uw vriendin betrokken bij een seksueel misdrijf in de porno-industrie en bent u met de politie in aanraking gekomen', ging hij verder.

*nooit gebeurd,
een grote wān*

Mijn verbazing werd groter en groter. Waar had die vent het in vredesnaam over? Dat kon nooit kloppen, want dan had ik dat wel geweten. Maar mijn brein kwam vrijwel tot stilstand, zonder dat ik dat zelf door had.

'Nee, onmogelijk, dat zou ik immers geweten moeten hebben. We hielden erg van elkaar en dat zou ze me zeker verteld hebben. Het is dus onmogelijk. Het moet een vergissing zijn. Zijn er twee dossiers door elkaar geraakt dan?'

'Nee, dat is onmogelijk, deze dossiers zijn altijd correct. Men zegt hier dat de politie betrokken was en veel meer. Bovendien kloppen de namen met die u zelf opgeeft op uw formulier', zei hij nu.

'Het moet toch echt een vergissing zijn, want dan had ik het wel geweten', hield ik vol. Gelukkig liet hij het daarbij en vroeg nog wat dingen over het bedrijf en het moederbedrijf in Nederland.

~~Met vreemde gevoelens hing ik op. Wat kon er nu in Utrecht gebeurd zijn met Wiesje waar ik zelf niets van wist? Dat was toch onmogelijk? Kon Wiesje iets voor mij verborgen houden dan? Nee, Wiesje was puur, altijd eerlijk en oprecht, dus dat kon niet. We hadden geen geheimen voor elkaar. Ze moesten wel twee dossiers door elkaar halen of misschien was die kamerverhuurder, Jan van Beek, ergens bij betrokken geweest. Dat leek me veel waarschijnlijker. Hem had ik nooit gemogen, dat wist ik nog wel.~~

Ik liet het maar voor wat het was en ging weer verder met mijn werk. Vreemd genoeg was ik het telefoongesprek later totaal vergeten.

Gelukkig kregen we de opdracht voor 100.000 mark. Er was ook sprake van wat reserveonderdelen die extra geleverd moesten worden, maar er werd niet vermeld hoeveel. Dus meldde ik dat die niet bij de prijs inbegrepen waren en hoorde er verder niets over. Dus nam ik aan dat het wel goed was.

Toen de levering later had plaatsgevonden, kreeg Klaus een telefoontje over de levering van die reserveonderdelen. Hij leverde die gewoon uit en zond een rekening van ongeveer 900 mark.

Weer later kreeg hij een telefoontje dat er onenigheid was over die rekening, dus wij zouden het met Captain Rust in Frankfurt bespreken. Hij wilde speciaal dat ik daarbij aanwezig was, wat Klaus vreemd vond. Hij dacht dat ze hem niet vertrouwden.

Ik had eigenlijk geen zin om daar helemaal voor naar Frankfurt te rijden en omdat ik Al Rust een aardige vent vond, wilde ik de rekening crediteren. Ik stelde voor om die rekening van Leeuwarden dan maar zelf te betalen, maar Klaus vond het beter om even te gaan praten. Er kon een volgende opdracht komen en dan kon je maar beter even praten. Dat was commercieel goed gezien van hem, dus gingen we toch.

We gingen met de auto van Klaus, die was toch van de zaak en bovendien een diesel. Bij de poort aan de achterkant van het ziekenhuis aangekomen, moesten we bij de auto blijven en stonden twee bewakers bij de ingang met ons te praten. We mochten niet naar binnen. Ze waarschuwden Captain Rust en één van de bewakers vroeg wie er op de hoogte waren van onze komst.

'Niemand bij mij thuis. Klaus wie weet dat bij jou?'

'Mijn vrouw weet het, dus feitelijk niemand verder.'

'Ja kom, dat is juist heel gevaarlijk', zei ik, lachend naar de bewakers. 'Voor hoeveel ben je verzekerd eigenlijk?' Een grapje is nooit weg in een rare en ongemakkelijke situatie als deze.

Lachend noemde Klaus een bedrag.

'Zie je wel, dat is veel te hoog en veel te gevaarlijk. Ik zou toch maar eens even die auto onderzoeken', zei ik nog steeds gekscherend tegen de bewakers, die vervolgens ook lachend met een spiegel de onderkant van de auto inspecteerden en in de auto en in de kofferbak keken. Klaus had nog wat moeite om de achterbank omhoog te klappen, maar vond uiteindelijk toch de hendel daarvoor.

Ondertussen kwam Captain Rust aanlopen en maakte ook een praatje. Voor de veiligheid moest er nog iemand van de basis mee, stelde hij. Hij mocht niet zomaar met mensen meerijden. We moesten even wachten op zijn bazen, die nog even met mij wilden spreken. Ik vond alles prima.

Ondertussen zag ik een meter of twintig verderop, tussen de auto's op het parkeerterrein, een soldaat lopen. Toen ik eens goed keek, bleek het een vrouw

te zijn. Ze zag er zo apart en mooi uit met dat zware groene pak aan, dat ik bleef staan staren. Dat viel de anderen natuurlijk ook op, omdat het eigenlijk heel onbeleefd was. Zo stonden we wat heimelijk alle vier naar dat prachtige kind te kijken. Een angstvallig groen legerpak onder een prachtig, blond hoofdje met de hals mooi zichtbaar. Het was een enorm contrast en daarom juist zo mooi om te zien. Ik zou er zo een beschuitje mee willen eten. Door de eerdere kwinkslagen was ik wat vrijer geworden en bleef staren. Ze merkte het op en staarde onbevangen terug.

'What', zei ze vragend. Ze keek achterom en toen ze daar niets zag, keek ze weer verbaasd naar ons vieren.

'Je ziet er zo mooi uit met dat donkere pak. Ben je getrouwd?' vroeg ik heel direct en in het Engels.

'Ik mag niet met derden over dit soort zaken praten', zei ze, bedeesd naar commandant Rust kijkend.

'Ik zou zo met je trouwen, maar ik ben al getrouwd', zei ik lachend.

'Nee, ik ben niet getrouwd.'

'Heb je een vriend dan?' hield ik aan, in een leuke bui.

'Nee, maar ik mag hier niet over spreken in diensttijd', zei ze lachend.

Ik draaide me om naar captain Rust.

'Bent u getrouwd? Zoiets moois moeten jullie niet los laten rondlopen, dat is zonde. Zo'n kans/krijg je vaak maar eens in je leven, die moet je altijd direct grijpen', zei ik grijnzend tegen hem.

'Nee, dat mogen we niet. Onderlinge contacten zijn verboden', zei Al wat teleurgesteld kijkend.

'Ik dacht dat Amerikanen doorpakkers waren die altijd wel een oplossing voor een probleem weten te vinden. Dat leren ze jullie toch juist, zo winnen jullie toch oorlogen? Kan ze niet mee dan, dan kan ze op ons passen', zei ik met een nog bredere grijns tegen Rust. 'U kunt het haar toch gewoon opdragen?'

Hij keek me verbaasd en licht grijnzend aan en liep op het mooie blonde kind af. Hij vroeg haar blijkbaar of ze mee kon komen.

'Nee, ik moet zo naar een cursus en daar kan ik niet van wegblijven, tenzij u een directe opdracht geeft', hoorde ik haar zeggen.

Ik liep een stukje naar hen toe, in de hoop het ijs wat meer te kunnen breken, maar Rust zag het en riep dat ik dat niet mocht, want het gaf grote problemen als ik op Amerikaans grondgebied zou komen.

Ik begreep het probleem niet. Wat zou dat nou uitmaken? Maar ik ging snel weer achter de lijn op de grond staan.

'Oké, dan red ik me zo wel', zei Rust nu tegen de schoonheid. Hij aarzelde.

'Kun je straks om twaalf uur bij de kantine wachten? Dus vóór de kantine, want ik mag niet bij je gaan zitten, maar ik mag wel samen met je gaan lunchen om

iets te bespreken.'

'Dat is goed, ik zal voor de kantine in de gang wachten om precies twaalf uur', antwoordde ze hem vriendelijk en recht en diep in de ogen aankijkend. Hier ontstond iets, dat voelde ik.

Toen kwamen er blijkbaar hoge pieten bij ons, want Captain Rust salueerde. Een hoge piet stelde mij vragen.

'Wie ben je en wat voor zaken doe je hier?'

'Ik lever hier de bewegwijzering voor het ziekenhuis', antwoordde ik.

Captain Rust ging verder. 'Hij gaat met me naar inkoop voor de factuur van de reserveonderdelen, Sir.'

'U moet mij altijd met Sir aanspreken als u met me spreekt', zei de hoge piet nu tegen mij.

Captain Rust kwam er snel tussen. 'Maar hij is een civiel persoon, geen legerman, Sir', zei hij.

'Oké. Ik snap het, sorry dan', zei de hoge piet tegen me.

'Geen probleem, Sir', reageerde ik olijk met de nadruk op Sir.

'Je vindt het geen probleem om me met Sir aan te spreken?' zei hij, me vragend en onderzoekend aankijkend.

'Nee hoor, zeker niet.' En in een vrolijke bui durfde ik eraan toe te voegen dat ik dacht dat iedereen in Duitsland en Europa hen met Sir zouden moeten aanspreken, als dank voor wat ze in de oorlog allemaal voor ons gedaan hadden. 'Als jullie er niet geweest waren, dan spraken we nu Duits en waren we niet vrij zoals nu', zei ik.

Hij keek me verbaasd aan. 'Dus u wilt dat iedereen hier in Duitsland min of meer voor ons buigt?'

Ik begon te lachen. 'Wel, laten we het niet overdrijven', zei ik terwijl ik een wat problematisch grimas trok.

We stonden inmiddels met een man of zeven daar, de twee soldaten bij de poort wat verder weg en ons groepje. Iedereen lachte en het ijs was duidelijk gebroken. Hij vond het blijkbaar wel goed zo en vroeg nog waarom ik zo vrolijk was en grapjes maakte. Ik moest even nadenken over die vraag.

'Tja, ik voel me bijna thuis bij jullie Amerikanen en ben blij eindelijk zelf iets terug te kunnen doen voor alles wat jullie gedaan hebben in de oorlog.'

'Weet je veel van de Tweede Wereldoorlog?'

'Ja, ik heb daar heel veel over gelezen vroeger.'

Ze praatten nog over de 'Battle of the Bulge', maar ik wist niet meteen wat dat was. Het bleek gewoon de slag om de Ardennen te zijn, die ik heel goed kende en zelfs nog wist dat een beroemd legercorps toen de mensen in Bastogne had bevrijd.

'Wat voor boeken heb je dan gelezen?' vroeg hij.
'Nou, onder andere 'Zij vochten op de zeven zeeën', antwoordde ik en zei dat wij Nederlanders een paar hele goede schepen hadden toen. Ik noemde de naam Jacob van Heemskerk zelfs nog, toen die me weer te binnen schoot.
Plotseling stelde hij me een vreemde vraag.

'Ben je betrokken bij de porno-industrie?'

Ik was stomverbaasd en moest even nadenken wat hij nu weer bedoelde.

'U bedoelt seks? Nee, nooit!'

'Misschien uw vrouw?'

'Nee onmogelijk, je moet haar bijna dwingen om seks te hebben, wat redelijk normaal is voor veel vrouwen overigens', zei ik lachend en ze lachten een beetje mee.

'Misschien heeft ze in een film gespeeld zonder dat je het wist?'

'Nee, onmogelijk. Ze is helemaal niet het type daarvoor. Dat zou ze nooit doen, voor geen goud', gaf ik als antwoord, maar schrok hier wel van. Er klopte iets niet. Dit waren vreemde vragen zo bij de poort hier. Waarom niet gewoon binnen?'

'Ik heb hier informatie in mijn dossier dat u betrokken was bij pornofilms en dat de politie daar ook bij is geweest in Utrecht.'

'Onmogelijk, ik haat die films', zei ik met een vies gezicht.
'Waarom?'

'Omdat er geen liefde aan te pas komt, enkel platte seks. Ik haat dat op die manier. Het moet met liefde gepaard gaan en moet zacht en langzaam zijn.'

'Dus u was nooit betrokken bij dat soort pornofilms?'

'Nee, nooit en dat geldt ook voor mijn vrouw. Het is een vergissing met twee dossiers of zo.'

Hij keek op een papier. 'Kent u een psychiater met de naam Onno van der Hart?' vroeg hij.

'Nee, zou ik die moeten kennen dan, is hij beroemd of zo?' vroeg ik alweer verbaasd, maar hij gaf daarop geen antwoord.

'Ben je ooit onder behandeling geweest bij een psychiater?'

'Nee nooit, ik ben perfect gezond. Er is nooit iets dramatisch gebeurd, dus waarom zou ik?' antwoordde ik.

'Weet je dat zeker?'

'Je, dat weet ik heel zeker. Er zijn nooit problemen met mij geweest.'

Hij keek naar de andere mannen.

Ik heb hier informatie dat uw drie kinderen niet van u zijn en dat uw vrouw in pornofilms heeft meegedaan.'

Het was alsof mijn brein weer stilstond. Ik had een verdoofd gevoel en antwoordde vrijwel automatisch iets. Ze praatten ook wat onderling.

'De foto's moeten gemanipuleerd zijn dan?' hoorde ik Al nog zeggen.
'Zou kunnen, of chemicaliën', zei zijn baas.

Toen wendde de baas zich plotseling weer tot mij.

'Weet je nog wat ik je daarnet gevraagd heb over je vrouw?'

Ik moest even nadenken en wist enkel nog van de slag om de Ardennen en de Nederlandse schepen in de oorlog. Ik zei hem dat.

'Nee, de belangrijke zaken over je vrouw daarvoor!'

Ik dacht diep na, maar kon me niets herinneren. Wat bedoelde hij nou?

'Nee, ik weet alleen nog van de schepen, niets van daarna. Het moet niet belangrijk geweest zijn, anders had ik het me wel herinnerd', stelde ik nadenkend. Wat vreemd allemaal, anders wist ik altijd precies wat er gebeurd was.

Ze keken me aan alsof ze het in Keulen hoorden donderen, wat toch nog een eindje hiervandaan was.

Rust keek me indringend aan. 'Weet je nog, daarvoor vertelden we je over je vrouw en je kinderen, je moet dat nog weten.' Hij was duidelijk verbaasd en achterdochtig.

Ik dacht nog eens na, maar ik kon het me niet herinneren.

'Vind je dat niet vreemd? Dat je zoiets belangrijks niet meer weet achteraf?'

'Jazeker. Maar wat was dat dan? Vertel het me, dan kan ik vertellen of ik het nog weet.'

Hij gaf geen antwoord meer en zijn baas vervolgde met iets heel anders.

'Dus u mag de Amerikanen wel, maar maakt het Captain Rust toch moeilijk met die factuur voor reserveonderdelen?' vroeg hij mij streng aankijkend.

'Ik had eigenlijk al besloten om het te crediteren, maar Klaus hier wilde dat graag persoonlijk doen, dat leek hem beter. En dat is ook zo, vond ik. misschien zijn er nog andere opdrachten.'

'Waarom zou je dat doen? Je moet dat toch wel aan Nederland betalen?' zei Rust heel juist.

'Ja, maar ik zie het als een gift voor alles wat jullie voor ons gedaan hebben in de oorlog. Bedankt daarvoor.'

'Wacht, geef het nog niet weg, doe dat straks bij Inkoop, dan kan ik misschien ook nog iets anders regelen', zei Captain Rust snel.

'Oké, ik zal wachten en het daar wel doen.'

De baas van Captain Rust leek tevreden te zijn en Rust vroeg of we even wat verderop wilden gaan staan. Ze praatten duidelijk over ons, want ze keken zo nu en dan naar ons. Vreemd allemaal, niet gewoon in een kantoor, maar voor de poort nota bene. Maar ik nam aan dat het met de beveiliging te maken had. Dat het wel degelijk alleen met mij te maken had en cruciaal voor me was, drong pas dertig jaar later tot me door.

Captain Rust kreeg blijkbaar toestemming en we reden weg. Hij wees ons de weg naar de afdeling Inkoop in een ander gebouw, waar Captain Rust toestemming moest krijgen voor die 900 mark.

Toen we daar stonden, voor een gewone balie met glas en de inkoper erachter, bleek dat Captain Rust het heel moeilijk kreeg. De man wilde en mocht blijkbaar niet meewerken.

'Laat maar zitten, beschouw dit maar als een gift voor alles wat jullie voor ons hebben gedaan in de oorlog', zei ik in het Engels, zoals ik Rust beloofd had bij de poort.

De inkoper keek me verbaasd aan. 'Geef je ons dat bedrag als een gift?'

'Ja', zei ik. 'Jullie hebben zoveel voor ons gedaan in de oorlog en nog steeds, met legerplaatsen, dus laat ik eens wat terug doen.'

Hij keek duidelijk verbaasd, dat was hij niet gewend blijkbaar.

'Maar ik kan misschien nog wel wat voor je doen. Ik heb nog wel wat ruimte', begon de inkoper nu juist omgekeerd zijn best voor ons te doen.

'Nee, pertinent niet. Ik wil niets meer hebben, het is goed zo.'

Captain Rust keek het aan en zei snel, voordat hij die kans voorbij zag gaan, tegen de inkoper dat hij nog wel een ander groot probleem had en vroeg of hij daar misschien mee kon helpen.

'Ja, als u dat zou willen doen, hebben we toch nog een win-win situatie gecreëerd', zei ik hoopvol kijkend naar de inkoper en hiermee het voorstel van Rust ondersteunend. Waarom zouden we die kans voorbij laten gaan, als er andere zaken opgelost kunnen worden?

De inkoper keek heel vriendelijk en toeschietelijk en vroeg wat het probleem dan nog was. Ze praatten nog even en hij keek een beetje moeilijk.

'Dat mag ik niet doen', zei hij toen.

'Maar wij hebben het volste vertrouwen in het probleemoplossend vermogen van Amerikanen en u in het bijzonder. U vindt vast wel een oplossing', gooide ik er ten overvloede grappend tussendoor.

Rust vroeg vervolgens of wij terwijl hij dit afhandelde even wat verderop konden wachten. Dus ging ik met Klaus wat verderop bij de muur staan, waar een kaart hing. We keken erop en herkenden niets. Allemaal vreemde lijnen en geen plaats die snel te herkennen was. Meteen kwam er een soldaat naar ons toe en we moesten nu buiten wachten. Het was blijkbaar geheime informatie geweest die wij niet mochten zien.

Even later was het geregeld. Heel goed zo, want het probleem van de reserveonderdelen was uit de weg en bovendien was een ander probleem wat er nog was, ook nog opgelost. Captain Rust was erg blij.

We reden terug en ik bood Rust nog een lunch aan, maar hij herinnerde mij aan

zijn afspraak met de soldaat, dat was ik alweer vergeten.

'Ik moet je dit nog één keer vragen. Ben je ooit bij de porno-industrie betrokken geweest?' vroeg Captain Rust.

'Nee, nooit', zei ik zeker van mezelf en hij zei nu weer iets dat ik niet goed verstond. Dus ik leunde nog voorover en vroeg wat hij precies bedoelde, maar hij ging er niet meer op in.

We namen afscheid bij de poort en reden terug naar ons kantoor in Rummeln bij Duisburg.

Onderweg begon Klaus over de vraag over de porno-industrie.

'Dat was een merkwaardige vraag, vind je niet?'

Ik moest even nadenken. Pornindustrie? En toen wist ik het weer. Vreemd eigenlijk dat ik dat alweer vergeten was.

'Ja, dat klopt. Geen idee waarom. Nooit iets mee te maken gehad', antwoordde ik naar waarheid. Maar Klaus vond dat er toch een reden moest zijn geweest, hij had eerder ook meer dan een uur moeten wachten. En nu die vreemde situatie buiten de poort, heel merkwaardig allemaal. Het moest met elkaar te maken hebben, volgens hem. Maar ik wist helemaal van niets toen hij nog eens vroeg wat ik wist.

'Maar het heeft zo lang geduurd, er klopt echt iets niet', ging hij door.

'Zo lang heeft het toch niet geduurd', zei ik terwijl ik het gesprek nog eens overdacht. Voor mijn gevoel een paar minuten maar.

'Het heeft heel lang geduurd, maar dat weet je niet meer zeker?' Hij zwijgt even en denkt na, dan vervolgt hij 'wellicht weten je broers daar meer van?'

'Nee, die kunnen daar niets van weten, het kan ook niet ik heb nooit iets met de pornoindustrie te maken gehad, ben ik helemaal het type niet voor.'

We lieten het maar rusten, want we wisten de oorzaak toch niet. We zwegen een tijdje, ieder alleen met zijn eigen gedachten. Ik probeerde wel na te denken over wat er kon zijn, maar het was net alsof mijn brein niet mee wilde werken en weer was er die verdoofdheid wat je zelf op dat moment niet doorhebt, juist omdat je brein zo stil staat.

De levering ging door en weken later kregen we opnieuw een aanvraag. Ook dit werd later weer een mooie grote opdracht van Captain Rust.

Mijn openheid had weer voor succes gezorgd, dacht ik, niet vermoedende dat er veel meer aan de hand was.

Dat was veel vaker mijn geheime wapen geweest en leverde vrijwel altijd succes op. Dat anderen heel andere normen en waarden hadden en dat die de mijne volledig teniet konden doen, wist ik nog niet en had ik op dat moment ook als onzin naast me neergelegd vermoedelijk.

weef niets over pornoindustrie

Dit gesprek zal ik me pas weer bewust herinneren na 2000. Wat natuurlijk merkwaardig is, maar helemaal past bij wat er met me aan de hand was. De stukken informatie waren immers direct vergeten. Dus bewust was ik me op dat moment hier niet van.

WAAR!

1984 - STRABAG BAU EN BASRAH INTERNATIONAL AIRPORT

Op een dag stond ik weer op een beurs in de Frankfurter Messe en daar kwamen twee Duitsers van Strabag Bau voorbij. Ze wilden weten wat we zoal konden en we lieten hen ook de Arabische referenties zien. Daarin waren ze heel geïnteresseerd. Ik praatte met ze en kon alles vertellen over alle projecten in het Midden Oosten.

Ze waren zo onder de indruk dat ze direct een afspraak wilden maken voor een week later en we kregen de aanvraag voor Basrah International Airport in Irak. Een heel groot project voor ons. Met ruim 800.000 mark het grootste project tot dan toe. Zelfs in Nederland was dat een kanjer. Bijna een miljoen en meestal kwam er later nog meer bij, wist ik.

Toen ik die offerte maakte, zonder Marinus daar in te kennen, want we wisten de prijzen immers en ik had veel ervaring in het opstellen van dergelijke offertes, kwam ik al snel tot de ontdekking dat er sprake was van een kartel bij de speciale aluminium profielen die uit Duitsland moesten komen. Ze waren drie keer zo duur als die uit Nederland. Dat klopte niet. Dat moest wel een onderlinge geheime afspraak zijn.

Ik gokte dat we dat later wel konden omzetten en maakte een heel scherpe prijs gebaseerd op nog maar 10% winst. Wel krap, maar als ik het voor elkaar kreeg dat men de andere, vrijwel gelijke profielen zou accepteren, zat ik toch gebeiteld. Als ik dat niet deed, kreeg natuurlijk een ander, die wel redelijke prijzen voor die profielen kreeg, de opdracht.

We waren de goedkoopste en de beste bleek later. Ik had goed gegokt.

Klaus had inmiddels een afspraak gemaakt met het Hoofd Inkoop van Strabag Bau, waar we volgens hem de zaak af konden ronden.

We reden samen naar Keulen en waren al snel in gesprek over de opdracht. We moesten een monster laten maken.

Voordat hij de opdracht kon geven, was er eerst nog een preciaire zaak die hij moest afhandelen. Zoals altijd, zei hij tegen mij, moest er geld gestort worden in Zwitserland voor deze opdracht, anders doe je nooit zaken in Irak.

WAAR!

Ik vertelde dat dat geen probleem was, omdat we gezien de vele opdrachten uit het Midden Oosten ook een vestiging in Zwitserland hadden.

Dat had hij al gezien in onze offerte en hij wilde weten met wie hij daarover afspraken moest maken. Dat moest met zo weinig mogelijk getuigen, dus of met mij of met Klaus Maurers. Dat laatste vond hij het beste, omdat Klaus goed Duits sprak en wist hoe het hier werkte.

Ik gaf aan dat ik dat prima vond en hij ging even weg met Klaus. Na twintig minuten kwamen ze weer terug.

Als de monsters goedgekeurd werden, zouden we de opdracht voor 850.000 mark, ruim 935.000 gulden, definitief krijgen. Ik had dus goed gegokt, maar moest nu nog maar zien of ik die opdracht ook met winst kon volbrengen.

Toen ik dit aan Marinus vertelde, was hij boos. Hij vond dat ik niet in het buitenland mocht komen. Maar dit was een leverantie aan Strabag Bau in Keulen, dus bleef ik gewoon in Duitsland en voldeed exact aan mijn verplichtingen met hem. Daar had hij niet aan gedacht en ik zag hem boos kijken. Hij kon er niet omheen en schoorvoetend gaf hij toe dat het een mooie opdracht was. Overigens sprak het boekdelen dat hij niet wilde dat ik in het buitenland kwam. Hij was jaloers en wilde de heel goede orders niet via mij hebben. Dat zou mij immers te veel winst en macht geven. Typisch Marinus, altijd de joviale, grote man uithangen en de rest klein en ondergeschikt houden.

Schoorvoetend ging hij akkoord. Maar toen ik na twee maanden hard werken en veel bezoeken aan leveranciers tot een inkoopprijs van 350.000 gulden kwam, op basis van de bekende inkooprijzen, was hij woedend. Het meeste materiaal kwam rechtstreeks uit Duitsland en er zat slechts 100.000 gulden voor Nederland in. Wat ik tenslotte ook niet kon helpen.

Typisch Marinus. Ik vertelde hem dus dat zijn bedrijf, waar hij voor 50% aandeelhouder van was en dat dringend meer geld moest hebben om de groei te financieren, een winst van maar liefst 580.000 gulden ging maken op die ene order en hij was niet blij, maar juist boos. Hij had het helemaal in Nederland willen hebben en eiste dat ook nog.

Hij wilde dat ik de totale opdracht aan Nederland gaf en hij wilde het dan leveren voor 750.000 gulden. De rest was dan winst voor mij in Duitsland. Ik vertelde hem dat het ook winst voor hem was, aangezien het bedrijf in Duitsland ook voor 50% van hem was. Maar dat zag ik verkeerd, zei hij.

Ik ging er natuurlijk niet op in. Waarom zou ik de neonletters met de juiste keurmerken, die ik voor 70.000 mark kon inkopen in Duitsland en voor 150.000 mark had verkocht, eerst naar Nederland halen en dan weer van Nederland kopen voor een veel hoger bedrag?

Maar Marinus hield vol, hij wilde het allemaal leveren voor ongeveer 750.000

WARRI

en dus was de winst dan plotseling veel lager. Als koning en minister kon ik
weigende het simpelweg. De Duitse (militaire) was een instelling, maar ik
we hadden nooit afgesproken dat we het instaatstele in Duitsland
aankonden als dat het was. Waarom ook, de opdracht alleen al. Als koning
ook de mening al in in Duitsland en de instaatstele die alleen het
worden. Dus had hij ook nooit besloten om te spreken.
Ik was wel bang, maar ik konde hem en het dat niet meer, dat was ik
dat hij eindelijk begreep dat Duitsland een instaatstele was, maar
Wol hij kunnen was de instaatstele hij te denken en dat was het
goed. Maar wilde niet om, maar het was niet om te spreken
was, dat was me wel van de instaatstele, het was,
konden we dat dan spreken over zaken, maar als je het instaatstele
is ik met een goed probleem, maar ik ik.
Die kon ik ook, het was ook, het was ook, het was ook, het was ook,
fallier helpen. Dan maken we wel een oplossing en de instaatstele
alles goed. En er lopen meer leuke opdrachten rocht

Ik had dus alle zaken die in Nederland toch niet werden getrukt in Duitland
uitbesteed, wat ook gemakkelijker was met betrekking tot de getrukte Duitse
keurmerken. Het werd goedkoper en goedkoper, zeker toen ik de profielen van
Schadebo uit 's Hertogenbosch goedgekeurd wist te krijgen, door de meesters
te zeggen over het kartel met de profielen.

'Jullie worden belazerd door die leverancier, want die prijzen zijn wel drie maal zo hoog als die in Nederland, dat klopt niet. Ik kan jullie hetzelfde laten zien dan alle monsters gratis laten maken voor hetzelfde geld', vertelde ik mij, van de Bau. Die monsters stonden niet in de tender, dus dat had ik zeker te zien gehouden als troef.

Strabag Bau was woedend over het kartel en vonden het dus prima dat er andere profielen werden gebruikt. Van buitenaf zag je dat niet eens.

Er moest wel even over het zwarte geld dat nog moest worden gestuurd in Zwitserland worden gesproken en dat kon gemakkelijk via de Holding de Marinos in Zwitserland had voor de Arabieren.

Klaus zou als gesprekspartner optreden bij Surabag Bank. Hij vertelde me wel dat er steekpenningen moesten komen, maar niet hoeveel. Daar mocht hij niet over spreken. Normaal was dat iets van 10 tot 20 procent. Dat werd dan extra gestort en moest weer naar een andere rekening gestort worden.

Klaus wilde dit ook met Marinus doornemen en over de hele order praten. Alles leveren via Nederland, met veel minder winst, zag Klaus ook niet zitten. Hij dreigde ermee dat de hele order dan niet door zou gaan. Hij zag zichzelf als de vertrouwenspersoon en niet Marinus.

[illegible]

1975 - 1976

De laatste twee maanden van zijn leven was hij zeer
opgevoerd, want het was hem in de laatste maanden
van zijn leven een groter plezier om te worden
verkozen dan hij ooit was geweest. Hij was
tegenwoordig een zeer bekende en gerespecteerde
man. Hij had een groot aantal vrienden en
was zeer geliefd bij de mensen die hem kenden.

Maar flooseling wilde Marinus hier niet weten en miste in zijn leer het levenswijzenkarakter in Drenthe was het belang zijner roeping klein. Maar ik kon toch niet zo snel van het zeld worden en nu kon het niet meer.

Met de winst van alleen die ene order aan ik alles verloor en kon ik nog niet overhouden. Dus financiering was redelijk zwaarwegend met een langzaam groeiend onderhouwd contract. Maar dat kon weer alleen als Marinus bleef leven. Ik had alles al rond gemaakt, dus was ik nu wel afhankelijk van Euro-Rouwing Nederland. Hoe moest ik dat in mijn eenige alleenzal regelen plotseling? Hij had het heel goed ingeklemd en deed het op precies het juiste moment. Gewoon oplichting en afpersing, want hij had mij beloofd om financieel bij te springen of iets anders te regelen. Het kwam door ons succes in Duitsland en niet omdat het slecht ging. Maar Marinus begreep niet veel van werkkapitaal.

Ik was bereid om bij te storten, maar natuurlijk alleen als hij dat ook deed. Achteraf gezien had ik via aandelenstorting juist meer zeggenschap kunnen krijgen en een groter percentage van de vestiging in Duitsland. Maar ook dat had hij niet goed gevonden.

'Het is 50% en het blijft 50%, je denkt toch niet dat ik jou die Duitse BV geef, of wel', zei hij weer gierig en egoïstisch.

WAAR

Tijdens dat bewuste gesprek wilde Marinus dat ik de debiteurenlijst afgaf, wat ik deed en we namen die samen door. Hij wilde weten wanneer ze vermoedelijk betaalden en zag toen ook een factuur die hij nog niet kende. Hij was direct achterdochtig en vroeg hoe dat zat. Ik vertelde hem dat een Duitse opdrachtgever aan het eind van het jaar met hun budget zat en beslist nog voor het eind van het jaar een factuur moest hebben en die ook binnen drie maanden moesten betalen. Het ging om een bedrag van 100.000 mark, dus geen kleintje.

'Betalen ze die dan ook nog', vroeg hij verwonderd.

'Ja, maar we moeten wel ook al iets leveren dan, of misschien een garantie stellen. Dan zetten we het op een geblokkeerde rekening zolang. Klaus zou dat nog met hen bespreken.'

Dat leek hem wel goed en we braken het gesprek af.

Het ging dus heel slecht met het bedrijf van Marinus. De omzet was enorm tegengevallen, aangezien hij broer Ruud ontslagen had, omdat die veel te veel verdiende naar zijn mening. Dat hij nu zelf veel minder verdiende omdat de omzet wegviel, zag hij pas veel te laat in.

Zijn dreiging was dus niets anders dan chantage van zijn eigen broer. Ik had op basis van zijn mondelinge toezegging geen goed contract opgemaakt. Hij kon me dus maken en breken. Ik was er kapot van. Ik had er met Wies uren over gesproken, maar die wist niets van dat soort dingen.

Hoe regel je dat even? Wie verwacht er nu dat zijn eigen broer hem drie jaar hard werken afhandig maakt door chantage? Drie jaar heen en weer rijden naar Duitsland, alleen in hotels leven zonder Wies, al die ellende met goederen bij de grens, alle kennis overdragen aan Klaus, zaken die fout gingen regelen enzovoort.

Ik sprak er over met notaris Nico de Wolf, wiens naam ik had gekregen van buurvrouw Els Mandel.

WAAR

Na dertien jaar samenwerking moest ik plotseling maar even bij Marinus' advocaat Pieter Tuinman komen en ik had mijn adviseur Nico de Wolf, notaris te Drachten, meegenomen. We wisten alleen dat het over het bedrijf in Duitsland ging en over de verdere gang van zaken tussen ons twee. Ik had nog de hoop op een goede afloop als twee integere mensen hem tot inkeer zouden brengen. Tenslotte had ik gelijk en zat hij fout. Hij hield zich niet aan de mondelinge afspraak om geld te storten zodra dat nodig was. En ik had toch mijn rechten op het bedrijf via de aandelen. En zeker gezien de winst in het bedrijf, die sterk toenam nu we meer en meer goederen rechtstreeks uit Duitsland of elders haalden. Wat Marinus niet graag zag natuurlijk, maar waar hij ook niets aan kon doen. Zijn producten waren uitsluitend door hem te leveren, maar andere

WAAR GEBEURO

goederen konden eenvoudig meeverkocht worden en elders in Duitsland ingekocht worden, dat was beter en veel goedkoper dan die via Nederland in te kopen. De benodigde keurmerken maakten dat vaak ook noodzakelijk. Maar dat begreep Marinus meestal niet of nauwelijks.

Dat hij eerder had toegezegd om extra stortingen te doen gezien de groei in Duitsland, was hij nu natuurlijk vergeten.

'Ik ga geen geld stoppen in een bodemloze put', zei hij. 'Jij bent veel te duur voor Duitsland, jij moet wat anders gaan doen en dan zal ik Duitsland wel even regelen. Ik stort zo 100.000 gulden en dat kan jij toch niet.'

Hij wilde me ook geen tijd geven en chanteerde me gewoon in het bijzijn van Nico de Wolf en Pieter Tuinman, die daar ook helemaal geen verstand van hadden. Ze namen alles wat hij vertelde voor zoete koek aan.

Vol verbazing hoorde ik zijn eis aan. Ik moest het bedrijf aan hem verkopen. Hij wilde niet meer investeren en ook geen leverancierskrediet meer geven. En als ik het niet deed, maakte hij het bedrijf kapot door niet meer te leveren en het gebruik van brochures te verbieden.

Het zal je broer maar zijn. Het was feitelijk crimineel gedrag en dat kon juridisch wel bestreden worden, maar dat ging gepaard met hoge kosten en veel ellende. Hij kon de levertijden heel erg lang maken, of veel fouten maken bij de productie. Een zinloze zaak dus.

Nico haalde me over om uit het bedrijf te stappen en iets heel anders te gaan doen. 'Jullie moeten uit elkaar, dit is geen basis voor samenwerking', zei hij. Een tikkende tijdbom noemde hij het terecht.

Maar daar was ik helemaal niet op voorbereid. Marinus wilde dat ik direct zou stoppen, anders was het bedrijf morgen failliet, dreigde hij plotseling. 'Dan heb je helemaal niets.'

Chantage en intimidatie, maar wat kun je doen als je niets zwart op wit hebt? Hij kon de prijzen zo hoog maken als hij wilde of gewoon niet meer leveren.

Dus maakten we de afspraak om al het kapitaal dat door Wies en mij gestort was, terug te krijgen plus mijn salaris over de nog lopende tijd. Ook de leningbedragen die Wies en ik gestort hadden, zouden worden terugbetaald.

We lieten dus niet de waarde van het bedrijf uitrekenen, maar kregen gewoon de inleg. Drie jaar hard werken en de moeilijke opbouw van de vestiging in Duitsland was simpelweg verloren gegaan. Volgens Marinus moest ik daar blij mee zijn, anders liet hij het bedrijf failliet gaan en kreeg ik helemaal niets meer. Dan was ik alles kwijt, ook dat geld. Het was dus eigenlijk een gunst van hem.

Ik maakte dus op verkeerde gronden de deal met Marinus dat ik het geld dat ik in het bedrijf had gestoken, terugkreeg. Onafhankelijk van de werkelijke waarde

afgevoerd, maar ik wou toch nog voor 220.000 gulden verkocht en ik had
het voor 22.000 gekocht. We hadden het tijdelijk economisch verkocht aan de
bank dan waren de kansen aantrekkelijk. Dus dat weet ik, maar ik heb hem ook
niet geholpen zakelijk, dus wat zeurde hij nu? zei ik tegen mijn advocaat. Maar
de mevr. heer wou ik niet, wat moet dat dan geweest zijn? Bovendien, wat
heeft dat met deze zaak te maken? Hij moet zich toch gewoon aan de gemaakte
afspraken houden, vraag maar aan Nico de Wilt, die was er bij. Er is nog
niet over gesproken of zo gesproken.

Hij heeft je ook een andere keer heel erg geholpen, zei Wim. En dat moet dan
aanleiding hebben op Wies en haar hopen in Utrecht, toch zo daar op de
mevr. ze had daar blijkbaar less met die huisbaas.

Ik was verwonderd dat kon niet waar zijn, want daar was nooit over gesproken
vorige. Waarom was dat dan niet eerder ter sprake gekomen?

Die kon niet, daar was ik vrijwel altijd. Dan had ik het toch zeker wel
gemerkt en anderszins wou Wies het ook nog een ruse van. Daar wou ze
houden dan helemaal niet van anders had ze me dat later wel verteld.

'Niet heeft het daar mee te maken en het schijnt dat hij daar niets van weet, het
meer is gekregen en zo, maar Martinus zegt dat als je daar meer van wil weten,
dat je hem dan moet belten.'

Hij is gek! Hij haalt er nu allerlei vreemde zaken bij, die er niets mee te maken
hebben. Hij moet eens ophouden met zeurden en zich aan zijn verplichtingen
houden. Hij moet haasten en snel, zei ik tegen Wim.

Toch moet ik hen wel de tijd geven om te antwoorden op onze stellingen, hoe
zammer dat ook is, antwoordde Wim.

Als je alles maar zo snel mogelijk laat verlopen. Dus als het niet echt nodig
is, moet je geen uitstel geven. Wij hebben dat geld dat nu nog in Duitsland
gebruikt wordt, geleend bij de bank en moeten dus rente betalen voor een
investering waar we zelf uitgeknikkerd zijn. Hij misbruikt ons gewoon, dat
moet toch tegen op te treden zijn? vroeg ik hem heel indringend.

Maar later bleek dat Wim Winkel niet zo eerlijk was. Hij gaf de tegenpartij alle
ruimte en gaf steeds weer uitstel voor de beantwoording van onze stukken. Hij
maakte buiten ons medeweten vermoedelijk een deal met Pieter Tuinman. Mijn
broer had een rechtsbijstandverzekering en ik ook, dus een één-tweetje en uren
schrijven maar.

En wij maar tevergeefs wachten op ons recht.

1985 - WIES EN JOHAN (CHAN TAGE) - geen chantage 1

De rechtszaak met Martinus sleepte zich maar voort en blijkbaar wilde Johan
zich ermee bemoeien, want hij belde en wilde dat wij er een eind aan maakten
en schikten. Ik gaf aan dat hij er niets van begreep en dat dit enkel via de rechter
was te doen. Martinus loog dat het gedrukt stond. Ik wilde en kon er door de
emoties niet met hem over praten en vertelde hem dat dus.

'Ik wil er niet verder met je over praten, want zo aan de telefoon is dat onmogelijk
en je zult eerst de hele geschiedenis moeten kennen, wil je een duidelijk advies
kunnen geven.'

'Geef me dan Wies even', zei hij.

'Dat zal niet helpen, want ik ben degene die dit regelt en niet Wies. Die weet
ook maar deels wat er precies gebeurd is.'

'Ik wil toch even met Wies praten, wat kan dat nou voor kwaad?' zei Johan en
ik gaf de telefoon aan Wies.

Ze praatten even en blijkbaar wilde Johan dat Wies mij dwong om de zaak te
beëindigen.

'Dat kan ik niet, want Hans regelt dat en niet ik. En hij gaat niet voor wie dan
ook aan de kant.'

Johan was nu erg boos hoorde ik wel, want hoewel ik drie meter van de telefoon
af stond, hoorde ik hem schreeuwen door de telefoon. Ik zag Wies haar ogen
dicht doen en even stil zijn, dat deed ze anders nooit en waarom moest Johan zo
tegen Wies schreeuwen? Mijn vrouw nota bene, was hij gek geworden?

Ik hoorde Johan weer op te luide toon iets zeggen tegen Wies. 'Anders vertel ik
Hans', meende ik te verstaan en Wies had nog steeds haar ogen dicht en was
heel verdrietig. 'Dat is chantage', zei ze toen.

Weer antwoordde Johan en ik liep nu erg boos naar Wies toe, pakte haar de
hoorn af en gooide 'm op het toestel.

'Je praat niet meer met die idioot, hij moet zich niet met onze zaken bemoeien
op deze manier', zei ik. Ze ging erg verdrietig naar boven en had de tranen in
de ogen staan.

Het duurde lang voordat ze weer een beetje normaal kon doen en ik wist ook
geen raad met mijn woede over dat soort familieleden. De arme Wies kon er ook
niets aan doen dat ze in zo'n gewetenloze familie terecht was gekomen. Dan was
haar familie veel aardiger.

1985 - BIJ DE FAMILIE JANSMA OP BEZOEK
RUZIE IS WAAR, MAAR HEEFT NIETS
MET WIES HAARSEKS
LEVEN TE MAKEN

We moesten we op bezoek bij Klazien in Meppel. Wies regelde dat allemaal, blijkbaar was er iets te bespreken. Ook Betty en Peter en pa en ma Jansma zouden er zijn. We namen de kinderen mee en lieten ze achter in de kamer spelen. Pa Jansma nam het woord.

'Ik moet je iets vertellen, het heeft met jullie en iets wat vroeger gebeurd is te maken en heeft ook te maken met wat er nu tussen Marinus en jou gebeurt'.

Ik zat dit met stijgende verbazing aan te horen. Hoezo vroeger, dat heeft er niets mee te maken. Ik werd gewoon door Marinus opgelicht en wilde mijn geld terug, dat was alles, maar pa ging door.

'Ja, het is allemaal anders dan je denkt. Marinus is feitelijk een hele aardige jongen.'

Ik voelde de woede in me opborrelen, ik stond op het punt van knappen

'Marinus een aardige jongen? Waarom betaalt hij dan niet gewoon en laat hij ons zonder inkomsten en geld zitten, die schoft. Zijn jullie gek geworden?' riep ik uit.

Pa ging verschrikt door. 'Nee, het zit anders. Marinus is een lieve jongen.

'Ja, een hele aardige man, niets mis mee', zei ma Jansma voordat hij door kon gaan.

Ik voelde een rode waas van woede opkomen en blijkbaar voelde Klazien dat wel aan. 'Wacht even, er is veel meer gebeurd dan jij weet. Toe pa, vertel dat dan toch', zei ze.

Maar ik had al voldoende gehoord, hier wenste ik niet aan mee te doen. Wie gaf hen het recht om mij te vertellen over Marinus en hoe goed hij was, terwijl ze daar niets mee te maken hadden gehad. Ik was de enige die wist wat er zich had afgespeeld in Duitsland en zij al zeker niet. Marinus een aardige jongen noemen, terwijl hij ons geleende geld in Duitsland gebruikte om zijn bedrijf mee te financieren, was te gek voor woorden tenslotte. Afpersing en oplichting nota bene. Met een rode waas voor mijn ogen, liep ik woedend over dat verraad naar buiten, terwijl ik tegen Wies zei dat ik wegging en dat ze één minuut had om mee te gaan en dat ik anders gewoon ging.

Ik wachtte buiten in de auto en zag Wies de kinderen bij elkaar roepen.

'Ik kies voor Hans hoor, ik hoor bij hem en laat hem niet in de steek', zei ze. Blijkbaar zat ze er erg mee. Klazien kwam nog naar buiten en wilde dat we weer gingen praten, want er was veel meer om te vertellen. Maar ik kon het emotioneel niet meer aan en wilde geen enkel contact meer met mensen die in dit stadium Marinus een aardige en goede jongen noemden.

Onderweg had ik weer medelijden met Wies, die stakker kon er niets aan doen en zat er wel mee. Diep bedroefd reden we naar huis en waren nog dagen van de

kook. Ik weigerde elk contact met haar ouders.

Pas later wilden ze het weer goed maken en voor Wies accepteerde ik dat dan maar. Maar ik keek nu heel anders tegen ze aan. Ze hadden me verraden en stonden niet achter ons in deze strijd, net als mijn familie trouwens. Hoe bestaat het? In elk normaal gezin zou men zich achter de slachtoffers scharen, tenzij ik de boosdoener zou zijn geweest, maar dat was hier duidelijk niet het geval. Bedrogen door onze eigen familie.

Een paar dagen later belde pa Jansma met Wies en Wies vroeg me of ik met haar vader wilde praten. Toen ik niet wilde, drong ze heel lief aan en ik smolt voor haar.

Pa begon met te vertellen dat het hem speet van Meppel, hij had het helemaal verkeerd gebracht en wilde nog een poging wagen.

'Hoezo, wat weten jullie nou af van mijn broer Marinus? Ik ben de enige die weet wat er gaande is met hem. Hij heeft mij opgelicht en mij mijn bedrijf afgenomen. Daar ben ik vele maanden, jarenlang naar toe gereden en nu is alles in één klap weg. Dus ik wil gewoon niets meer met Marinus te maken hebben. Helemaal niets en ik hoef zeker niet te horen hoe lief en aardig hij wel niet is.'

'Ja, maar het zit anders in elkaar dan jij denkt, dus wil ik je dat graag uitleggen.'

'Doe dat dan nu maar even, want dan zijn we gauw klaar denk ik. Ik weet precies wat een rotzak het is en kan jullie verhaal snel ontzenuwen.'

'Nee, over de telefoon kan dat niet.'

We staakten het gesprek maar. Ik kon er emotioneel niet meer tegen en wilde geen gesprek over hoe aardig Marinus wel niet zou zijn.

Ik verkeerde feitelijk in een shocktoestand, zonder het zelf te beseffen en zal pas veel later hun knullige poging om mij cruciale informatie te geven, gaan begrijpen.

1985 - CAPTAIN RUST WIL MIJ ALS EREGAST

Ik zat een beetje depressief thuis alle ongelofelijke tegenslagen te overdenken, toen de telefoon ging.

'This is Captain Rust', hoorde ik. 'Herinner je mij nog?..... Uit Duitsland.'

'Jazeker, daar weet ik nog alles van', antwoordde ik, blij om hem te horen. Hij was altijd een heel vriendelijke man geweest en ik had leuke opdrachten aan hem te danken.

'Ik wil je nog bedanken', zei hij.

heeft nooit
gebeld

'Mij bedanken? Ik moet juist u bedanken voor de opdrachten en zo, fantastisch.'

'Nee, ik wil jou bedanken en ik zal je uitleggen waarom. Toen je bij ons bent geweest, heb je nog op die soldate gewezen daar bij de ingang van ons legerziekenhuis. Ik heb later nog met haar geluncht en van het een kwam het ander. We hebben elkaar nog vaak buiten de basis in het geheim opgezocht. En nu heb ik haar ten huwelijk gevraagd en ze heeft ja gezegd. En omdat jij ons bij elkaar hebt gebracht, willen wij jou graag als gast op de bruiloft hebben, als Guest of Honor.'

Ik luisterde met toenemende belangstelling. Ik was het allang weer vergeten, zeker nu met die ellende met Marinus, maar ik wist het nu weer.

'Neem ook je vrouw mee. We zullen goed op haar passen en ik zal ervoor zorgen dat haar niets kan gebeuren natuurlijk', vervolgde hij vreemd genoeg.

Dat vond ik vreemd, waarom zou er op Wies gepast moeten worden? Die kon echt wel op zichzelf passen, er was immers nog nooit iets gebeurd. Ik stamelde wat terug, overdonderd door alles zo plotseling.

Maar hij ging door. 'Ik merk dat je dat vreemd vindt, maar ik moet je iets vertellen. Toen je voor het eerst zaken met ons ging doen, moest je zoals altijd, dat is standaardprocedure bij ons, een formulier invullen zodat gecontroleerd kon worden of jullie een goed en eerlijk bedrijf hadden.'

Dat wist ik nog wel. Ik had inderdaad een formulier ingevuld en er was ook nog eens gebeld over waar ik had gewoond en of ik ook in Utrecht had gewoond. Ik had het vreemd gevonden dat er naar Utrecht was gevraagd, ze wisten blijkbaar wel erg veel bij de inlichtingendienst van die Amerikanen.

Captain Rust vervolgde zijn verhaal.

'Men moest je dus natrekken, dat doet een inlichtingendienst bij ons die een link heeft naar de CIA-dossiers, maar ook naar de dossiers in Europa. Daarom duurde het ook zo lang de eerste keer dat we een afspraak hadden. Ik had gedacht dat het een fluitje van een cent zou zijn, die toestemming voor zaken doen met je en was het eigenlijk vergeten. Pas op het laatste moment zag ik dat ik nog toestemming moest hebben. Dus toen die Klaus Maurers kwam, moest ik nog snel die toestemming regelen en toen kwam die zaak van jou plotseling naar boven en alle alarmbellen gingen rinkelen.

Dat heeft met Utrecht te maken, je weet echt nog steeds van niets?'

'Nee, wat zou er dan gebeurd moeten zijn? Ik was daar heel veel en zou het dan toch moeten weten?' zei ik.

'Nee, dat is heel logisch, maar later zal je het wel weten en zal je hulp kunnen gebruiken. Je kan het vermoedelijk nooit oplossen, misschien op ministerieel niveau en dan nog heel moeilijk.'

Ik hoorde het met stijgende verbazing aan. Waar had die man het over? De

verdoofdheid in mijn hoofd merkte ik niet zo en de verwarring en verbazing leken me normaal.

Hij ging nog verder. 'Als het niet lukt, dan moet je contact zoeken met mij. Bel maar met de legerbasis in Frankfurt en vraag of ze contact met mij kunnen zoeken. Ik zal een bericht achterlaten met duidelijke instructies.'

Ik begreep hier niets van en dat snapte hij blijkbaar wel. Hij vroeg of ik nog zin had om te komen.

'Ik zit momenteel in een erg moeilijke situatie hier', zei ik en ik vertelde hem dat ik bij mijn broer weg was en dat ik middenin allemaal rechtszaken zat. Hij gaf aan dat hij dat al wist en begreep het wel.

'Oké, laat maar zitten. Ik hoop dat je snel een uitweg zult vinden uit al die problemen', zei hij meelevend.

Ik wenste hem een goede bruiloft toe en we hingen op.

Jammer dat ik zo depressief was, dat was nu juist heel leuk geweest. Maar het was niet op het goede moment geweest.

Hoe anders zou mijn leven verlopen zijn als ik wel naar hem toe was gegaan? Vermoedelijk totaal anders en veel beter, maar dat wist ik toen niet. Weer ging een cruciale kans voorbij, zoals er nog vele zouden volgen.

1985 - JAAP EN WIES IN DE KEUKEN

We hadden steeds meer contact met Jaap en Wimke, we konden erg goed met elkaar opschieten. Iedereen was altijd weg van mijn Wiesje, dus dat maakte vrienden maken wel heel eenvoudig altijd. Ze hingen altijd aan haar lippen en ik dacht dan altijd brutaal en wat ordinair 'zolang ik maar aan haar andere lippen kan blijven hangen'.

Op een avond barbecueden we met Jaap en Wimke. Het was een zwoele avond en we dronken nogal wat wijn. Het was als vanouds gezellig.

We praatten over vakanties met de Michelinkaart van Frankrijk er altijd bij. We bekeken foto's en praatten over van alles en nog wat.

Wies zou nog wat wijn halen en Jaap hielp even wat rommel van de tafel naar de keuken te brengen. Ik praatte nog even door met Wimke en wilde toen ook nog even iets uit de keuken halen. Ik stond zoals gewoonlijk heel snel en energiek op en liep dus vrij plotseling de kamer in. Ik zag Jaap met Wies in de deuropening van de bijkeuken staan. Wies deed iets in het medicijnkastje, dat daar vlak achter aan de muur hing. Jaap keek naar het medicijnkastje en lachte, net als Wies trouwens. Ze schrokken toen ze mij zagen en ik hoorde het klepje van het

medicijnkastje dichtvallen. Bovenop het metalen medicijnkastje, zat een plastic lichtkapje, dat je omhoog kon klappen om bij de lampjes te komen. We hadden de lampjes niet aangesloten, maar het klepje kon natuurlijk wel omhoog. Als je het weer dichtdeed, ging dat altijd met een fel herkenbaar klapje.

Wat moest Wies nou met Jaap bij ons medicijnkastje? Ze schoten snel weer de keuken in en deden alsof er niets aan de hand was, maar ik had het wel degelijk gezien. Ik vond het ongepast om direct te gaan kijken wat ze daar deden en toen ik veel later toch even stiekem keek, zag ik niets. Ik moest me vergist hebben. Bij de tuinfakkels praatten we nog lang na die zwoele avond en Jaap en Wimke gingen pas laat weg.

Ik was als eerste boven, Wies treuzelde een beetje en wilde beslist nog wat opruimen. Dus ik lag al een tijdje in bed toen Wies bovenkwam met een glas water voor mij.

'Hier drink op,' want je hebt veel teveel wijn gehad en je moet veel meer water drinken. Dat is goed om te voorkomen dat je morgen een kater hebt.'

Ik vond het aardig van Wies om daar aan te denken, dus ik kwam half overeind en dronk het glas in één teug leeg. Ze nam het glas weer mee en bracht het naar beneden. Toen kwam ze ook naar bed en ik sliep, zoals gewoonlijk, al heel snel.

Later meende ik dat ik stemmen hoorde bij de slaapkamerdeur, een mannenstem en een vrouwenstem.

'Wat ligt hij lekker te slapen hè, kunnen wij fijn even van elkaar genieten,' zei de mannenstem.

'Ssst, houd je stil', hoorde ik een vrouwenstem zeggen en daarna niets meer. Ik wilde wakker worden. Het lukte me niet om wakker te worden en ik sliep weer door. Ik moest het gedroomd hebben.

WAAN

5 SYSTEMS ENGINEERING EN CLAESSENS

1986 - SOLLICITEREN EN NAAR BOSTON

Een periode van zeer moeizame sollicitaties volgde. Ik was gewoon teveel aangeslagen en te depressief. Dan kun je niet goed solliciteren. Je bent niet optimaal jezelf en dat merkt men direct. Ik had naar een psycholoog moeten gaan, in therapie, maar niemand die daar aan dacht. De familie feestte rustig verder, zoals altijd. Laat Hans en Wies maar barsten, zal men gedacht hebben. Eigen schuld, dikke bult.

Tijdens een bespreking met een headhunter in Amsterdam over een directiepositie bij een metaalbedrijf, vroeg de headhunter me plotseling of ik wist dat ik in een shocktoestand verkeerde.

Dat wist ik dus niet, dat heb je zelf eigenlijk niet goed door.

Als ik me weer probeerde op te peppen voor een gesprek dacht ik weleens 'hoe bestaat het, al die mensen hebben gewoon een baan en ik mag door de spitsroeden lopen met zware rechtszaken tegen mijn eigen broer, zwaar aangeslagen door alle ellende die ons overkwam.'

En dan is je eigen familie ook nog min of meer tegen je en is boos op je omdat je vecht voor het terugkrijgen van geld dat we geleend hadden van de bank, waar we wel rente over moeten betalen. Had je maar niet moeten lenen, zeiden ze dan. Over karakter en moed om in Duitsland een eigen bedrijf op te richten, werd niet gesproken. Dat wilden ze niet zien.

Waarom zit alles ons zo tegen, vraag je je dan af. Mijn eigen broer Johan, die boos op me werd terwijl we werkelijk nooit iets fout hadden gedaan of iemand iets misdaan hadden. Maar dat wilde hij gewoon niet geloven.

Wij wilden uitsluitend ons geld terug hebben, ondanks het feit dat we drie jaar geïnvesteerd hadden in het bedrijf in Duitsland en succes binnen handbereik lag. Na dertien jaar goed samenwerken was ik als een beest op straat gezet,